

Material informativ folosit la instruirea angajaților privind incompatibilitățile și situațiile de pantouflage

A. INCOMPATIBILITĂȚI

Legislația în vigoare are în vedere respectarea principiului transparenței în administrația publică, precum și al protejării interesului public și sancționarea celor care nu le respectă.

Activitatea de evaluare realizată exclusiv pentru perioada exercitării funcțiilor sau demnităților publice, se desfășoară atât pe durata exercitării, cât și în decursul a 3 ani după încetarea acestora. Pentru a elimina posibilitatea ca persoana care nu a respectat legislația în vigoare să aleagă o altă funcție prin care să continue încălcarea regimurilor la care este supus, aceasta este decăzută din dreptul de a ocupa funcții sau demnități publice eligibile pe o perioadă de trei ani.

1. Tipologii de incompatibilități

Din perspectiva categoriilor de funcții și demnități publice existente la nivelul administrației publice locale, se desprind următoarele tipologii de incompatibilități privind:

1.1. Incompatibilități privind aleșii locali :

Potrivit prevederilor legislative în materie, funcția de primar și viceprimar, primar general și viceprimar al Primăriei municipiului București, președinte și vicepreședinte al consiliului județean este:

Incompatibilă (cu exercitarea):	Compatibilă
<ul style="list-style-type: none"> ⊗ funcția de prefect sau subprefect; ⊗ calitatea de funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia; ⊗ funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială; ⊗ calitatea de comerciant persoană fizică; ⊗ calitatea de membru al unui grup de interes economic; ⊗ calitatea de deputat sau senator; ⊗ funcția de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora; ⊗ funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național, la 	<ul style="list-style-type: none"> ⊕ primarii și viceprimarii, primarul general și viceprimarii municipiului București pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice. ⊕ activitatea desfășurată de primar și viceprimar, primar general și viceprimar al municipiului București, președinte și vicepreședinte al consiliului județean ⊕ consiliului de administrație al unei entități economice din subordinea sau la care unitatea administrativ-teritorială pe care o conduce deține participație, la unitățile și instituțiile de

<p>companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice;</p> <p>⊘ orice alte funcții publice sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale;</p> <p>⊘ acționar semnificativ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean, ori în cazul în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar;</p> <p>⊘ primarii și viceprimarii, primarul general și viceprimarii municipiului București nu pot deține, pe durata exercitării mandatului, funcția de consilier județean.</p>	<p>învățământ de stat sau confesionale și la spitalele publice din rețeaua autorităților administrației publice locale sau a altor reprezentanți ai instituțiilor publice din subordinea unităților administrativ-teritoriale nu este retribuită.</p>
---	---

În cazul aleșilor locali starea de incompatibilitate intervine **numai după validarea mandatului**. Astfel, alesul local poate renunța la funcția deținută înainte de a fi numit sau ales în funcția care atrage starea de incompatibilitate sau în cel mult 15 zile de la numirea sau alegerea în această funcție.

1.2. Incompatibilități privind consilierii locali și județeni :

Legislația în vigoare prevede pentru persoanele care dețin funcția de consilier local sau consilier județean următoarele:

Incompatibilă (cu exercitarea):	Compatibilă
<ul style="list-style-type: none"> ⊘ funcția de primar; ⊘ funcția de prefect sau subprefect; ⊘ calitatea de funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă în aparatul propriu al consiliului local respectiv sau în aparatul propriu al consiliului județean ori al prefecturii din județul respectiv; ⊘ funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială de interes local ori la o societate comercială de interes național care își are sediul sau care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă; ⊘ calitatea de deputat sau senator; ⊘ funcția de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat și funcțiile asimilate acestora; ⊘ funcția de reprezentant al statului la o societate comercială care își are sediul ori care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă; ⊘ funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, asociat, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la regiile autonome și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de interes județean ori înființate sau aflate sub autoritatea consiliului județean sau la regiile autonome și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, de interes național care își au sediul sau care dețin filiale în unitatea 	<p>- activitatea desfășurată de consilierul local sau consilierul județean, în calitate de membru al consiliilor de administrație al unei entități economice din subordinea sau la care unitatea administrativ-teritorială pe care o conduce deține participație, la unitățile și instituțiile de învățământ de stat sau confesionale și la spitalele publice din rețeaua autorităților administrației publice locale sau a altor reprezentanți ai instituțiilor publice din subordinea unităților administrativ-</p>

<p>administrativ-teritorială respectivă, în cazul consilierului local, respectiv la regiile autonome și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, de interes local înființate sau aflate sub autoritatea consiliului local, precum și la regiile autonome și societățile reglementate de lege, de interes național care își au sediul sau care dețin filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă, în cazul consilierului județean;</p> <p>⊗ calitatea de acționar semnificat la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean;</p> <p>⊗ situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar semnificativ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean.</p>	<p>teritoriale nu este retribuită.</p>
Incompatibilitate specială	
<p>Potrivit art. 90 din lege, consilierii locali și consilierii județeni care au funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor ori alte funcții de conducere, precum și calitatea de acționar sau asociat la societățile comerciale cu capital privat sau cu capital majoritar de stat ori cu capital al unei unități administrativ-teritoriale nu pot încheia contracte comerciale de prestări de servicii, de executare de lucrări, de furnizare de produse sau contracte de asociere cu autoritățile administrației publice locale din care fac parte, cu instituțiile sau regiile autonome de interes local aflate în subordinea ori sub autoritatea consiliului local sau județean respectiv ori cu societățile comerciale înființate de consiliile locale sau consiliile județene respective. Incompatibilitatea se aplică și în cazul în care funcțiile sau calitățile respective sunt deținute de soțul sau rudele de gradul I ale alesului local.</p>	

O persoană **nu poate exercita în același timp un mandat de consilier local și un mandat de consilier județean**. În acest caz, **starea de incompatibilitate intervine numai după validarea celui de al doilea mandat**.

La fel ca și în cazul precedent, **starea de incompatibilitate la consilierii locali și consilierii județeni intervine numai după validarea mandatului**. Astfel, **consilierul local sau consilierul județean** poate renunța la funcția deținută înainte de a fi numit sau ales în funcția care atrage starea de incompatibilitate sau în cel mult 15 zile de la numirea sau alegerea în această funcție.

1.3. Incompatibilități privind funcționarii publici :

Funcționarii publici pot desfășura activități remunerate în sectorul public și în sectorul privat, atâta vreme cât respectă prevederile legale privind incompatibilitățile, respectiv:

- **în cadrul autorităților sau instituțiilor publice, respectiv regiilor autonome societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public dacă:**

✓ este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;

✓ este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;

✓ exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare;

✓ este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile post aderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile.

- **în cadrul cabinetului demnitarului dacă:**

✓ este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;

✓ este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile post aderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile.

- **în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice;**

- **în alte domenii de activitate din sectorul privat, dacă:**

✓ nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public potrivit fișei postului.

Potrivit legii, funcționarul public poate candida pentru o funcție eligibilă sau poate fi numit într-o funcție de demnitate publică, cu condiția ca pe durata campaniei electorale, respectiv până la încetarea funcției eligibile sau a funcției de demnitate publică în cazul în care a fost ales sau numit, acesta să se suspende din funcția publică deținută.

În același timp, potrivit legislației în vigoare, „calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică”. Cu alte cuvinte, starea de incompatibilitate intervine în momentul în care funcționarii publici dețin alte funcții și/sau desfășoară alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:

- **în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;**
- **în cadrul cabinetului demnitarului;**
- **în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;**
- **în calitate de membru al unui grup de interes economic;**
- **în calitate de membru al echipei de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile post aderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, dacă:**

✓ exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul echipei de proiect;

✓ activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

Totodată, deși funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, acestora le este interzis să fie membri ai organelor de conducere ale partidelor politice și să exprime sau să apere în mod public pozițiile unui partid politic.

Nu sunt permise raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici de conducere sau demnitarii sunt soți sau rude de gradul I. În aceste situații, legea prevede ca, în termen de 60 de zile, să se opteze pentru încetarea raporturilor ierarhice directe sau renunțarea la calitatea de demnitar.

Funcționarii publici nu pot fi mandatați ai unor persoane în ceea ce privește efectuarea unor acte în legătură cu funcția publică pe care o exercită.

2. Procesul de evaluare

Procedura de evaluare a situațiilor de incompatibilitate este realizată de către inspectorii de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate, care pornind de la sesizarea din oficiu sau la cererea oricărei persoane fizice sau juridice, analizează **declarația de avere și de interese** a persoanei în cauză.

Formularul se completează și se depune și de către persoanele care nu îndeplinesc alte funcții sau nu desfășoară alte activități decât cele legate de mandatul sau funcția pe care o exercită.

Rectificarea formularului se poate face numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 176/2010. **Declarațiile de interese** se depun odată cu declarațiile de avere de către persoanele care au obligația legală, în termenele și condițiile prevăzute de lege .

Prin declararea intereselor se urmărește asumarea în mod corect, transparent și legal a funcției publice, precum și felul în care aceste categorii de persoane respectă statutul aplicabil funcției, fiind eliminate în acest fel posibilitatea ca cel care deține funcția publică să recurgă la artificii juridice pentru a se sustrage sancționării în cazul nerespectării prevederilor legale.

Pe parcursul **desfășurării evaluării**, inspectorul de integritate poate solicita tuturor instituțiilor și autorităților publice, altor persoane juridice de drept public sau privat, precum și persoanelor fizice, comunicarea în cel mult 30 de zile a documentelor și informațiilor necesare desfășurării activității de evaluare, cu obligația păstrării confidențialității, acestea având obligația să comunice. În eventualitatea în care inspectorul de integritate identifică elemente care să confirme existența unei stări de incompatibilitate, acesta informează persoana care face obiectul verificării și solicită un punct de vedere din partea acesteia.

Raportul de evaluare poate fi întocmit de către inspectorul de integritate numai după ce persoana în cauză își exprimă punctul de vedere sau cel puțin confirmă primirea informării, **fiind transmis în termen de 5 zile de la finalizare**. După caz raportul de evaluare este comunicat și organelor de urmărire penală, respectiv celor disciplinare. Documentul conține partea descriptivă a situației, punctul de vedere al persoanei supuse evaluării (dacă acesta a fost exprimat) și concluziile.

În cazul în care inspectorul de integritate constată inexistența unei stări de incompatibilitate în urma evaluării declarației de avere și de interese, acesta întocmește un raport, pe care îl transmite persoanei care a făcut obiectul evaluării.

3. Sancțiuni

Potrivit articolului 25 din Legea nr. 176/2010, nerespectarea regimului juridic al incompatibilităților de către persoanele care dețin funcții publice „constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.” Astfel, persoanele care dețin funcții publice sau demnități au obligația morală și legală de a analiza situațiile care pot genera o situație de

incompatibilitate și să acționeze pentru a preveni apariția acesteia, respectiv pentru a o soluționa legal.

Codul administrativ instituie obligația de a acționa, în termenul legal de 15 zile, potrivit prevederilor legale, pentru încetarea stării de incompatibilitate.

Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de **incompatibilitate constituie temei pentru eliberarea din funcție** ori, după caz, **constituie abatere disciplinară și se sancționează** potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective.

Efectele juridice produse de rămânerea definitivă a raportului de evaluare prin care se constată starea de incompatibilitate sunt:

- **răspunderea disciplinară;**
- **decăderea din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor Legii nr. 176/2010, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării/ destituirii din funcția sau demnitatea publică/ încetării de drept a mandatului.**

Potrivit alin. 3 al art. 26 din Legea nr. 176/2010, pentru situațiile în care incompatibilitatea a încetat înainte de sesizarea Agenției Naționale de Integritate, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate. Cu alte cuvinte numai sancțiunile disciplinare specifice pot fi aplicate în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, persoanei în cauză aplicându-i-se prevederile art. 25 alin. (2)-(3) din lege.

4. Responsabili

Prin prisma prevederilor legislative și atribuțiilor specifice, următoarele instituții sunt implicate în mecanismul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese:

- **AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE (ANI);**
- **MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ (MDRAP);**
- **AUTORITATEA PUBLICĂ.**

Activitatea de evaluare a conflictelor de interese pentru persoanele care conform legii au obligația declarării averii și intereselor, se desfășoară în cadrul ANI, din oficiu sau la cererea oricărei persoane fizice sau juridice, efectuându-se atât pe durata exercitării funcțiilor ori demnităților publice, cât și în decursul a 3 ani după încetarea acestora.

Legislația în materie prevede faptul că obligația declarării averii și a intereselor le revine atât aleșilor locali, cât și funcționarilor publici, respectiv personalului contractual din cadrul instituțiilor și autorităților publice de la nivelul administrației publice locale, în termenele și condițiile impuse de lege. În acest context, potrivit art. 5 din Legea nr. 176/2010, în cadrul acestor entități publice se desemnează *persoane responsabile* care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și declarațiile de interese.

Potrivit Codului administrativ, în situația intervenirii unei incompatibilități sau a unui conflict de interese, funcționarii publici au obligația de a acționa conform prevederilor legale pentru încetarea incompatibilității sau a conflictului de interese, în termen legal.

B. PANTOUFLAGE:

Interdicția post angajare, cunoscută și sub denumirea de „pantouflage”, se regăsește în legislația românească în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

Deși nu există un mecanism standard de monitorizare a situațiilor de pantouflage pentru instituțiile și autoritățile publice, respectiv al fenomenului migrării funcționarilor publici din sectorul public în cel privat, prin implementarea unui astfel de sistem ar trebui să se asigure că:

- anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv;
- exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal (inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare).